

Rahoitusopas kehitysjärjestöille

*Kestävän kehityksen
ja kehitysyhteistyön
rahoitusmahdollisuudet*

fingo

Sisällysluettelo

1 Julkisen sektorin rahoitusmuodot	4
1.1 Kansalliset tukimuodot	4
1.2 Euroopan unionin tukimuodot	7
1.3 Kansalliset rahoittajat Suomen ulkopuolella	9
1.4 Muut kansainväliset organisaatiot	11
2 Säätiörahoitus	14
2.1 Kansainvälinen säätiörahoitus	14
2.2 Kotimainen säätiörahoitus	16
3 Yritysyhteistyö ja lahjoitukset	17
Lahjoitukset, keräykset, tuoteyhteistyö	17
4 Liiketoimintaan perustuvat	19
4.1 Liiketoimintaan perustuva rahoitus	19
4.2 Vaikuttavuussijoittaminen	22
5 Muut	23
Jäsenmaksut, joukkorahoitus, tulosperusteiset rahoitus sopimukset	23

Taulukot

Taulukko 1: Kansalliset tukimuodot	5-6
Taulukko 2: EU:n tukimuodot	8
Taulukko 3: Esimerkkejä kansallisista rahoittajista Suomen ulkopuolella	10
Taulukko 4: Esimerkkejä kansainvälisistä organisaatioista	12
Taulukko 5: Esimerkkejä kansainvälisistä säätiörahoittajista	15
Taulukko 6: Yhteistyön muotoja yritysten kanssa	18

Johdanto

Tervetuloa tarkastelemaan järjestöjen rahoitusmahdollisuuksia

Tämän oppaan tarkoitus on luoda yleiskuvaus kehitysjärjestöjen rahoitusmahdollisuuksista. Mahdollisuuksia ei ole kuvattu tarkan yksityiskohtaisesti – pyrkimyksenämme on tuoda laajasti esiin tietoa eri mahdollisuuksista.

Kaikki rahoitusmuodot eivät sovi jokaiselle järjestölle. Erityisesti isommilla ja pienemmillä järjestöillä on hyvin erilaiset mahdollisuudet järjestää rahoitustaan. Kannustamme kuitenkin kaikenlaisia järjestöjä pohtimaan eri vaihtoehtoja ja niiden soveltuvuutta omaan työhön.

Oppaassa ei ole listattu kaikkia rahoitusmahdollisuuksia, vaan lähinnä niiden pääpiirteet. Opas on tuotettu vuosina 2023–2024, ja tulemme mahdollisuuksien mukaan tarkentamaan opasta.

Lisätietoja oppaan aiheista antavat:

Vaikuttamistyön johtaja

Ilmari Nalbantoglu

ilmari.nalbantoglu@fingo.fi

P. 050 317 6693

kehitysyhteistyön asiantuntija

Helena Nevalainen

helena.nevalainen@fingo.fi

p. 050 317 6729

1 Julkinen rahoitus

1.1 Julkinen: kansalliset tukimuodot

Valtionrahoitus järjestöjen kehitysyhteistyöhön haetaan pääsääntöisesti ulkoministeriön kautta. Ministeriön hallinnoimat rahoitusmuodot on esitetty seuraavien sivujen taulukossa.

Tukimuodoista erityisesti ohjelma-, hanke-, viestintä ja globaalikasvatus -tuet (VGK) sekä YK-taustaisten järjestöjen toiminta-avustus (yleiseen toimintaan ja/tai vgc-toimintaan) ovat suomalaisille kehitysyhteistyöjärjestöille tuttuja

Järjestöjen kotimaantyöhön, kuten globaaliin kansalaiskasvatukseen, ympäristökasvatukseen, rauhantyöhön tai demokratian edistämiseen on mahdollista harkita muiden ministeriöiden hallinnoimia tukimuotoja:

erityisesti opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM), sosiaali- ja terveysministeriö (STM), ympäristöministeriö (YM) ja oikeusministeriö (OM). Järjestö voi yhdistää tukimuotoja riippuen siitä, millaista toimintaa järjestöllä on.

Opetushallitus myöntää rahoitusta opettajien täydennyskoulutukseen esimerkiksi kestävän kehityksen ja globaalikasvatuksen teemoista. Opetushallitus tukee myös kuntien ja oppilaitosten hankkeita ja järjestöyhteistyötä osana niitä.

Julkisen sektorin hankinnoista voi hakea lisätietoja ja tarjouspyyntöjä julkisten hankintojen [Hilma-palvelussa](#). Palvelussa kannattaa käyttää esimerkiksi hakusanaa ”ulkoministeriö”.

Lisätiedot

Eri tukimuotoihin liittyvät ohjeet ja lomakkeet löytyvät [ulkoministeriön sivuilta](#).

Valtionavustusuudistuksen myötä kaikki avustukset löytyvät jatkossa (tulevina vuosina) haeavustuksia.fi-sivuston kautta.

Kaupungit ja kunnat saattavat tukea järjestöjä rahallisesti tai tarjoamalla esimerkiksi tiloja käyttöön. Lisätietoja kannattaa kysyä suoraan oman kaupungin / kunnan palveluista tai etsiä verkkosivuilta.

Taulukko 1: kansalliset tukimuodot

Tukimuoto	Järjestökohtaiset myönnöt 2021	Kokonaisrahoitus	Hakusykli (yleensä)	Huomioita	Haku- ja lisätiedot
Ohjelmatuki	1,5-26,5 milj. € ohjelmakaudelle	n. 70 milj. € per vuosi 2022-2025 ohjelmakaudelle 276 milj. €	Joka neljäs vuosi	Vv. 2022-25 ohjelmatukijärjestöjä on 23	Ulkoministeriön sivut
Hanketuki	62 000-863 000 € hankekaudelle	21 milj. € vuosille 2023-2026	Joka toinen vuosi	2023-2026 myönnetty 31 kansalaisjärjestön 51 hankkeelle	Ulkoministeriön sivut
Viestintä- ja globaalikasvatustuki (VGK)	50 000-227 000 €	2,2 milj. € vuosille 2023-2024	Joka toinen vuosi	Rahoituksen ja rahoitettavien hankkeiden määrä pienentynyt huomattavasti v. 2015 jälkeen. Vuonna 2021-2022 tukea 19 järjestölle.	Ulkoministeriön sivut
Ulko- ja turvallisuuspolitiikka		Esim. v. 2024 määrärahat ovat 1,641 milj. €	Joka vuosi		Ulkoministeriön sivut
Eurooppa-tiedotus	15 000-45 000 € per hanke	445 000 € vuodelle 2024	Joka vuosi	2022 avustusta 19 järjestölle yhteensä 22 hankkeeseen. Tarkoitettu Suomessa tapahtuvaan tiedottamiseen	Eurooppatiedotus
Rauhanvälitys			Ei erityisiä määräaikoja.	Avustusta myönnetään käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.	Ulkoministeriön sivut

Taulukko 1: kansalliset tukimuodot

Tukimuoto		Kokonaisrahoitus	Hakusykli (yleensä)	Huomioita	Haku- ja lisätiedot
Opetus ja kulttuuriministeriön (OKM) yleis- ja erityisavustukset nuorisoalan järjestöille			Vaihtelee, ks. lisätiedot	Sekä yleis- että erityisavustukset	Valtakunnallisten nuorisoalan järjestöjen valtionapukelpoisuushaku - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö
OKM:n erityisavustukset mm. taiteen, harrastustoiminnan, mediakasvatukseen edistämiseen	Hyvin vaihtelevasti kymmenistä tuhansista n. 200 000 € hankkeisiin.	Avustuksesta riippuen	Ks. avustusta koskevat ohjeistukset		Opetus- ja kulttuuriministeriön avustukset - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö
Oikeusministeriön (OM) Yleisavustukset rauhantyön valtakunnallisten järjestöjen toimintaan / rasisminvastaiseen työhön		Rauhantyön rahoitus n. 800 000-900 000 €			https://oikeusministerio.fi/rahoitusohjelmat
YK-taustaisten järjestöjen toiminta-avustus ja tuki viestintään ja Globaalikasvatukseen		Noin 2 milj. € kaksivuotisille hankkeille	2 vuoden välein	Yleensä VGK-haun yhteydessä, vain YK-taustaisille järjestöille	https://um.fi/toiminta-avustus-suomalaisille-yk-taustaisille-kansalaisjarjestoille
Opetushallitus (OPH) opetustoimen henkilöstökoulutus, täydennyskoulutus	Hankekohtainen maksimi muutama satatuhatta euroa	OPH asettaa haettavaksi talousarvioon sisältyvästä opetustoimen henkilöstökoulutuksen määrärahasta (v. 2023 noin 15,4 milj. €).	1-2 krt. vuodessa	Täydennyskoulutus-hankkeita esim. teemat kestävyysosaaminen, osallisuus	https://www.oph.fi/fi/funding/opetustoimen-henkilostokoulutus-2023

1.2 Julkinen: EU:n tukimuodot

Euroopan unionin rahoitusinstrumentit on yhdistetty yhteen ”Global Europe”-rahoitusinstrumenttiin. Instrumentin tarkoituksena on yksinkertaistaa rahoitusmuotoja.

EU käyttää Global European yhteydessä rahaa kolmella tavalla: tukina (grants), kilpailutettuina palveluostoina (tenders) ja pitkäaikaisina puitesopimuksina (framework contracts).

Kansalaisjärjestöille näistä sopivimpia ovat tuet (grants). On kuitenkin mahdollista löytää järjestölle sopivia tulomuotoja myös ostoista ja puitesopimuksista, jos niiden kohteet sopivat järjestön osaamiseen ja strategiaan.

Kehitysyhteistyöhön ja globaaliin kansalaiskasvatukseen sopivia EU:n tukimuotoja ovat seuraavat:

[DEAR-ohjelma](#), joka tukee globaalikasvatusta ja kehitysviestintää.

[Erasmus+-ohjelma](#), joka tukee aikuiskasvatukseen ja nuorten osallisuuteen ja oppimiseen liittyvää toimintaa. Sopii muun muassa osallisuuden, kansalaistaitojen ja kestävän kehityksen osaamista käsitteleviin hankkeisiin tai globaalikasvatukseen. Hakuja on usein ja rahaa saatavilla paljon monenlaisen toimintaan.

[CERV](#), eli Citizens, Equality, Rights and Values -ohjelma soveltuu esimerkiksi kestävään kehitykseen liittyviin viestintäkampanjoihin.

Euroopan solidaarisuusjoukot rahoittavat ja tukevat toimintaa, jossa nuoret voivat osallistua paikallisyhteisöjä vahvistaviin hankkeisiin niin kotimaassa kuin ulkomailla.

Lisätiedot

Rahoituksen hakemisen voi aloittaa näistä lähteistä:

[EU:n rahoitustietosivut](#)

[EU-rahoitusten hakuportaali](#)

[Guide to global Europe funding 2021-27 \(Concorde, 2022\)](#)

[EU-rahoitusopas \(Kehys ry, 2017\)](#)

[Eurorahoitusneuvonta](#)

Taulukko 2: EU:n tukimuodot

Tukimuoto	Järjestökohtaiset myönnöt 2021	Hakusykli (yleensä)	Huomioita	Haku- ja lisätiedot
Hanketuki (action grant) ja toiminta-avustus (operation grant)		Myönnetään avoimien rahoitushakujen (calls for proposals) perusteella		International partnerships
ECHO (European Civil protection and Humanitarian Aid Operations)				ECHO-pages
DEAR ohjelma ja tuki (Development Education and Awareness Raising Programme)	Hankekohtainen myöntö maks. 10 000 milj. € (yhteistyöhankkeet)	Noin 4-5 vuoden välein, 3-4 v hankkeille	Komission myöntämä rahoitus globaali-kasvatukseen ja kehitysviestintään, yhteistyöhankkeet	DEAR-ohjelma
Erasmus+	Ohjelmasta riippuen pienistä hyvinkin suuriin hankkeisiin	Haku 1-2 krt. vuodessa. Mahdollista hakea pieniä liikkuvuushankkeita tai pidempiä kumppanuus- ja kehittämishankkeita	OPH koordinoi, aikuiskasvatukseen ja nuorten osallisuuteen, kansainvälisyyteen ja kehittämiseen liittyvää rahoitusta. Paljon eri ohjelmia.	Valtionavustukset ja kansainvälistymisrahoitus Opetushallitus (oph.fi) Erasmus+-ohjelma
CERV		Myönnetään avoimien rahoitushakujen perusteella		CERV-rahoitusohjelma

1.3 Julkinen: kansalliset rahoittajat Suomen ulkopuolella

Muiden maiden kehitysyhteistyöviranomaiset (valtiolliset kehitysyhteistyötoimistot) voivat rahoittaa suoraan tai epäsuorasti hankkeita ja prosesseja, joissa suomalaiset toimijat ovat mukana.

Myös Suomi tukee kehitysyhteistyövaroin kansainvälisiä kansalaisjärjestöjä (INGO), jotka ovat hallitukseen nähden poliittisesti ja hallinnollisesti riippumattomia sekä voittoa tuottamattomia järjestöjä.

Perustapoja rahoittaa järjestöjen toimintaa ovat:

Strategiset kumppanisopimukset, kuten Suomen ohjelmatuki. Pääosin nämä maksetaan kunkin maan ”omille” järjestöille. Kuitenkin strategisia kumppaneita voi joillain sektoreilla olla myös muista maista: esimerkiksi Ruotsin kansainvälisen kehitysyhteistyön keskusvirastolla Sidalla on strategisina humanitaarisen työn kumppaneina ei-ruotsalaisia toimijoita.

Joissakin tapauksissa rahoitus tapahtuu maan suurlähetystöjen kautta, ja se on tarkoitettu kyseisen maan kansalaisjärjestöille.

Taulukko 3: Esimerkkejä kansallisista rahoittajista Suomen ulkopuolella

Organisaatio	Rahoituksen hakeminen	Huomioita	Haku- ja lisätiedot
Sida (Ruotsi)	Kumppaneiden valintaan on vakiintunut prosessi. Ennen koko hakemuksen lähettämistä tehtävä alustava hakemus.	Ennen hakuprosessin aloittamista oltava yhteydessä Sidaan sida@sida.se	https://www.sida.se/en/for-partners/partnership-with-sida
USAID (USA)	Apurahahakuja tulee saataville päivittäin Grants.gov ja SAM.gov -sivuille.		Ohjesivusto kumppaneille https://www.usaid.gov/work-usaid
Norad (Norja)	Apurahahakuja tulee saataville Noradin verkkosivuille: https://grants.mfa.no/#calls/opencalls .		https://www.norad.no/en/front/funding/
RVO (Hollanti)	Saatavilla olevia apurahoja voi hakea RVO:n verkkosivuilta: https://english.rvo.nl/subsidies-programmes		https://english.rvo.nl/information/international-development-cooperation

1.4 Julkinen: muut kansainväliset organisaatiot

Kansainväliset organisaatiot – esimerkiksi YK ja Maailmanpankki – rahoittavat kehitysyhteistyötä monin tavoin. Kansalaisjärjestöt voivat kumppaneidensa kanssa saada rahoitusta kansainvälisiltä organisaatioilta esimerkiksi seuraavilla tavoilla:

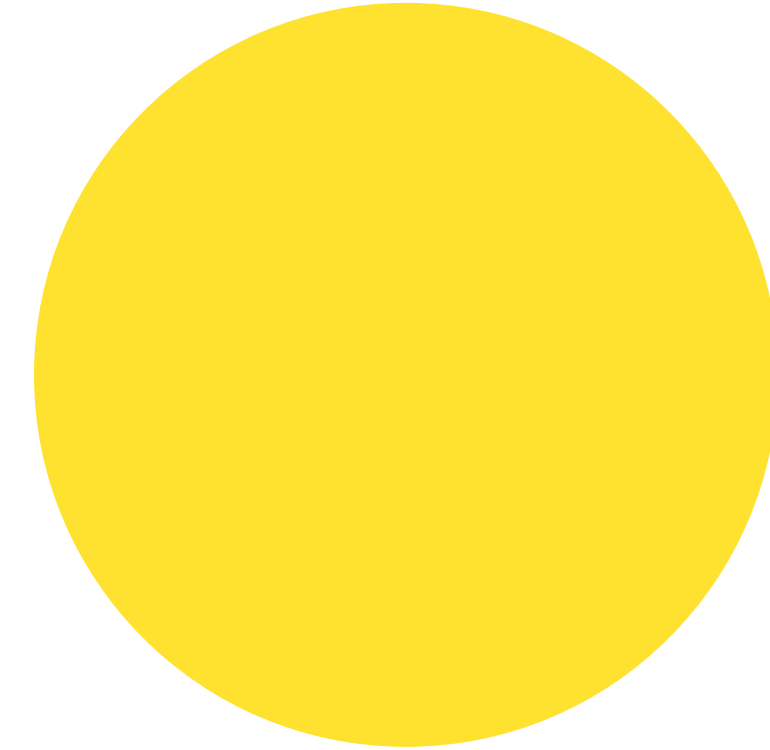
Suomalaisen järjestön toimisto kumppanimassa voi saada rahoitusta YK-järjestöiltä. Kumppanimaiden kansalaisjärjestöt voivat hakea YK-järjestöiltä rahoitusta hankkeeseen, joka on jo suomalaisen järjestön tuella ideoitu tai aloitettu tai osittain rahoitettu.

Usein kysymys on mahdollisuudesta hakea rahoitusta YK-järjestön identifioiman prioriteetin edistämiseksi suunnitellun hankkeen tai aloitteen toteuttamiselle.

Usein kriisitilanteessa humanitaarisen avun haut koordinoidaan maatasolla YK:n kautta (muun muassa CERF ja Flash Appeal)

YK:lla on temaattisia rahastoja, joissa aukeaa rahoitushakumahdollisuuksia kansainvälisille järjestöille.

Kumppanuusasema suhteessa YK-järjestöön on mahdollinen erityisesti suurille järjestöille. Kumppanuusasema vastaa eräänlaista YK-järjestöjen palveluhankintaa kansalaisjärjestöiltä puitesopimusmaisesti. Parhaan käsityksen saa tutustumalla [YK:n kumppaniportaaliin](#).

Taulukko 4: Esimerkkejä kansainvälisistä organisaatioista

Organisaatio		Huomioita	Haku- ja lisätiedot
YK-järjestöjen maakohtaiset hankehaut (ml. UNDP, UNICEF, UNFPA)			Esim. muut löytyvät ko. järjestön sivuilta: https://www.undp.org/funding/ https://www.un.org/democracyfund/apply-for-funding-faqs
YK rahastot (esim. Peacebuilding Fund, UN Trust Fund to End Violence against Women)			https://www.un.org/peacebuilding/fund https://unf.unwomen.org/en
SGP-grant (UNDP)	25 000-50 000 \$	Myönnetään kansalaisjärjestöille ja voittoa tavoittelemattomille järjestöille.	https://sgp.undp.org/about-us-157/how-to-apply.html
UNDEF	100 000-300 000 \$	Ensisijaisesti paikallisille kansalaisjärjestöille, jotka edistävät demokratiaa. Tiukka valintaprosessi, vain noin 2 % hakijoista saa rahoitusta.	https://www.un.org/democracyfund/apply-for-funding
Aasian kehitysrahasto (Asian Development Fund)		Lainoja, avustuksia ja teknistä tukea erilaisista rahastoista, tuetaan Aasian vähävaraisia maita.	https://www.adb.org/what-we-do/funds/adf/main
Maailmanpankki		https://www.worldbank.org/en/about/partners/civil-society	https://inquiries.worldbank.org/knowledgebase/articles/907470-grants-and-funding
Pohjoismaiden kehitysrahasto NDF	500 000-4 milj. €	Avustuksia, lainaa ja pääomaa matalan tulotason maissa toteutettaviin ilmastonmuutosinvestointeihin	https://www.ndf.int/

Esimerkki järjestöstä: kansainvälisten rahoitusten yhdistäminen KUA:ssa

Kirkon ulkomaanapu (KUA)

yhdistää eri kansainvälisiä rahoituksia

KUA:n rahoituspohja on esimerkki siitä, miten moninaisista osista järjestön rahoitus voi muodostua.

Eri toimintojen ja yhteistyön kautta rahoittajina oli vuonna 2022 esimerkiksi eri maiden kehitysyhteistyövirastoja, kuten Ruotsin SIDA, YK-järjestöjä kuten Unicef ja rahastoja, kuten Education can not wait -rahasto.

TYÖTÄMME OVAT TUKENEET

Lähde: Kirkon ulkomaanapu: [vuosikertomus 2022](#) (s. 19).

2 Säätiörahoitus

2.1 Kansainvälinen säätiörahoitus

Suurimmat kansainväliset säätiöt rahoittavat kehitysyhteistyötä enemmän kuin osa OECD-maista. Esimerkkejä suurista säätiöistä ovat Bill & Melinda Gates Foundation ja Hewlett Foundation.

Osalla kansainvälisistä säätiöistä on säännöllisiä julkisia hakuja. Rahoituksen hakeminen tapahtuu säätiöiden verkkosivujen kautta.

Iso osa säätiöistä ei avaa suoria hakuja, vaan kutsuu kumppaneita. Tässä mielessä on tärkeää verkostoitua kansainvälisesti.

Kannattaa toki ottaa huomioon, ettei verkostoitumisen ainoan tarkoituksen kannata olla rahoituksen hakeminen – se tuskin on kustannustehokasta.

Hyvä tapa löytää sopivia säätiörahoittajia on etsiä järjestöänne vastaavien toimijoiden rahoittajatietoja: ne säätiöt, jotka ovat rahoittaneet vastaavaa toimintaa esimerkiksi jonkin toisen ulkomaisen järjestön osalta, voivat hyvinkin olla valmiita rahoittamaan perusteltua toimintaa myös suomalaisen järjestön ja kumppanijärjestöjen toteuttamana

Esimerkki

Scope oy on saanut Bill & Melinda Gates Foundationilta useana vuonna rahoitusta terveyteen liittyviin hankkeisiin.

Taulukko 5: Esimerkkejä kansainvälisistä säätiörahoittajista

Tukimuoto	Järjestökohtaiset myönnöt 2021	Kokonaisrahoitus	Hakusykli (yleensä)	Huomioita	Haku- ja lisätiedot
Bill & Melinda Gates	7000-156 000 000 €	6,6 mrd. / vuosi (2021)	Haku avoinna ajoittain	Erityisesti terveys	https://submit.gatesfoundation.org/
Hewlett Foundation	Kymmenistä satoihin tuhansiin euroihin	Kehitysyhteistyöhön liittyvää rahoitusta yli 500 miljoona vuodessa (2021)		Suomalaisista järjestöistä ainakin Väestöliitto on saanut rahoitusta	https://hewlett.org/
Ford Foundation	40 000-30 000 000 €	441 milj. / vuosi (2021)	Hakuja aukeaa nettisivuille, kun rahoitusta on tarjolla		https://www.fordfoundation.org/work/our-grants/grant-opportunities/
Rockefeller Brothers Fund	6000-1 350 000 \$	53.9 milj. \$ / vuosi (2020)		Useita eri ohjelmia teeman ja alueen mukaan	https://www.rbf.org/grants/for-grant-seekers
Robert Bosch Stiftung			Avoimia hakuja. Voi myös esittää projekti-ideaa	Health, Education, Global Issues	https://www.bosch-stiftung.de/en
The Children's Investment Fund Foundation	100 000-100 000 \$	344 milj. \$ / vuosi (2020)			Ei avoimia hakuja, rahoittaa kumppanuuksien perusteella

2.2 Kotimainen säätiörahoitus

Valtaosa suomalaisista säätiöistä rahoittaa kotimaassa tapahtuvaa toimintaa, esimerkiksi tieteeseen ja kulttuuriin liittyen.

Kehitysyhteistyöjärjestöjen kannattaa kuitenkin tutkia, sopisiko jonkin säätiön myönnot järjestön toiminnan tarkoituksiin. Tämä sopivuus on hyvin tapauskohtaista, eikä ole kovin todennäköistä, että kotimaisista säätiöistä löytyy sopivia rahoituksia.

Esimerkiksi Zimbabwen Lapset ry on saanut Kansan sivistysrahastolta pienen avustuksen toimintaansa.

Esimerkkejä säätiöistä, jotka voivat rahoittaa kehitysjärjestöjen toimintaa:

[Koneen Säätiö](#): apurahoja tieteeseen, taiteeseen sekä tiedettä ja taidetta yhdistäviin hankkeisiin.

[Me-säätiö](#): tarkoituksena on edistää lasten, nuorten ja perheiden yhdenvertaisuutta teknologian keinoin.

[Sitra](#): Hankkeemme tähtäävät kestävän hyvinvoinnin lisäämiseen yhteiskunnassa.

Miten haetaan?

Kannattaa etsiä rahoitushakua [Säätiöt ja rahastot - sivustolta](#).

3 Yrityslahjoitukset ja yhteistyö

Yrityslahjoitukset on yksi tapa rahoittaa tai vaikuttaa järjestön toimintaan. Yritykset lahjoittavat aikaa, rahaa tai tavaraa.

Aikaa lahjoitetaan esimerkiksi tarjoamalla tietotaitoa tai vapaaehtoistyötä järjestön tarpeisiin. Rahaa lahjoitetaan kuukausilahjoituksena, säännöllisesti tai kertalahjoituksena osallistumalla esimerkiksi järjestön keräyskampanjaan tai lahjoittamalla järjestön toimintaan rahaa kertaluontoisesti ilman vastiketta.

Yritys voi myös rahoittaa järjestöjä ostamalla järjestöltä eri hintaisia tuotteita ja aineettomia lahjoja tai lahjoittaa tuotteitaan järjestön ohjaamana johonkin kohteeseen. Nämä kaikki luokitellaan yrityksissä hyväntekeväisyydeksi: ne ovat yritykselle helpoin tapa

toteuttaa vastuullisuutta ja raportoida siitä vuosikertomuksessa. Lahjoituksista päättää yleensä yrityksen johtoryhmä ja sen halutaan liittyvän yrityksen strategiaan. Nämä lahjoitukset ovat vastikkeettomia lahjoitusmuotoja.

Lahjoitukseksi luokitellaan myös yritysten järjestöiltä ostamat joulukortit tai muut tuotteet. Nämä lahjoitukset ovat vastikkeellisia ja näiden hankinnoista päättää yleensä henkilö, jonka vastuulla hankinnat ovat.

Useiden järjestöjen tarjoama kummitoiminta luokitellaan kuukausilahjoituksiksi. Osallistuminen järjestön keräyskampanjaan on kertalahjoitus. Jos yritys ostaa ja lähettää joulutervehdyksenään järjestön myymiä joulukortteja, luokitellaan tämä vastikkeel-

liseksi lahjoitukseksi. Yritys voi myös lahjoittaa liikelahjoihin budjetoidun summan järjestön toimintaan esimerkiksi joulun alla ja viestiä tästä omilla verkkosivuillaan goodwill -mielessä.

Yleisesti yhteistyön edellytys on, että molempien osapuolten tarpeet huomioidaan. Järjestön kannalta tämä tarkoittaa, että sen tulee yhteistyöehdotuksissaan pohtia tarkasti omia toimintaan liittyviä tarpeitaan ja mitä hyötyä yhteistyöstä on yritykselle: miksi jokin yritys tekisi yhteistyötä juuri teidän järjestönne kanssa ja mikä on järjestön valmius vastata yrityksen omiin toiveisiin resurssien osalta?

Taulukko 6: Yhteistyön muotoja ja palveluita

Yhteistyö-/rahoitusmuoto	Huomiot
Tuotemyyntiyhteistyö	Yhteistyön ytimessä on jonkin tuotteen myynti siten, että hinnasta jokin osuus kohdistetaan tiettyyn tarkoitukseen. Tällainen yhteistyö on monelle ainakin omasta arjesta tuttua. Jos järjestösi haluaa rakentaa tällaista yhteistyötä, kannattaa miettiä, mille yritykselle yhdistyminen aatteellisiin tavoitteisiinne on luontevaa, mikä tuote voisi yhdistyä luontevasti tavoitteisiinne.
Sponsorointi	Sponsoroinnissa yritys tukee rahallisesti järjestöä, ja tuo nimensä näkyviin järjestön kautta. Yrityksen kannalta tavoitteena on yksi tai useammista seuraavista: yhteiskuntavastuu, markkinointi, verkostoituminen, uusien innovaatioiden tai ideoiden kartoittaminen.
Työpanosapu	Työpanosavussa kyse on käytännössä sponsoroinnista, jossa rahan sijaan yritys antaa työpanostaan järjestön käyttöön, ilmaiseksi tai merkittävällä alennuksella.
Valtion kumppanuudet, kuten Finnpartnership, liikekumppanuustuki	Tukea voi hakea suomalainen yritys tai muu toimija. Tukea voidaan myöntää kehittyviin maihin suuntautuvaan, pitkäaikaiseen, kaupalliseen yhteistyöhön tähtäävän ja kannattavan liiketoiminnan aloittamiseen. Liikekumppanuustuki on tarkoitettu tällaisen hankkeen selvitys-, pilotointi- ja koulutusvaiheisiin sekä olemassa olevan liiketoiminnan kehittämiseen.
Kts. Myös: Fingon "Matchmaker Platform"	Alustassa on Suomesta ja Afrikasta yli 70 yritystä, jotka ovat potentiaalisia kumppaneita kehitysyhteistyöjärjestöille. Tutustu ja ota yhteyttä!

4 Liiketoiminta

4.1 Liiketoimintaan perustuva rahoitus

On monia tapoja, joilla järjestö voi sekä rahoittaa toimintaansa että edistää sisällöllisesti strategisia tavoitteitaan. Järjestöjen liiketoimintaa voi ajatella janana: toisessa päässä on puhtaasti varainhankinnallinen tarkoitus (työn mahdollistaminen) ja toisessa päässä niin sanottu aatteellinen toiminta, eli esimerkiksi kehitystavoitteiden toteuttaminen liiketoiminnan keinoin.

Jos yhdistys omistaa yrityksen tai yrityksiä – sillä on siis käytännössä omaa liiketoimintaa – yritysrahoitukseen on olemassa useita muotoja.

Erityisesti alkuvaiheen jälkeen keskeinen on tulo-rahoitus (eli myynnistä saatavat tulot). Lähtökohtaisesti yksityiseltä sektorilta rahoitusta voi kerätä erityisesti osakeanneilla, lainoilla tai niiden välimuotona.

Julkisella sektorilla on lukuisia tukimuotoja eri tarkoituksiin: esimerkiksi suoria avustuksia, lainojen takauksia tai palveluseleitä. Kansallisten tukimuotojen lisäksi käytössä on myös EU-tukia. Esimerkiksi ELY-keskukset järjestävät myös neuvontaa yritystoimintaan ja rahoitukseen liittyen. Lisätietoja on koottu [Yrittäjien sivuille](#).

Yhdistykselle tai säätiölle hyödyllisiä liiketoimintarahoituksia ovat:

Oma liiketoiminta: yhdistys (tai säätiö) omistaa kokonaan tai pääosin esimerkiksi perustamansa yrityksen

Sijoitustoiminta:

Perinteiset sijoitukset
Erityisesti vaikuttavuus-sijoitukset, mukaan lukien vaikuttavuus-rahastot ja mikrolainarahastot

Esimerkkejä järjestöistä: Liiketoiminta aatteellisen toiminnan tukena

Suomen Punainen Risti (SPR)

SPR:llä ja sen piireillä on useita toimintoja, joiden puitteissa ne myyvät palveluita ja tuotteita. Näitä toimintoja ovat esimerkiksi Veripalvelu, nuorten turvatalot ja Kontti-ketju sekä vastaanottokeskukset. Palvelut tukevat samalla SPR:n strategian sisältöä.

Kontti-kierrätysmyymäläketjuun kuuluu 12 myymälää eri puolilla Suomea. Kontti-ketju tulouttaa voitoistaan 1/3 katastrofirahastoon ja 2/3 alueelliseen auttamistyöhön. Vuonna 2021 Kontti-ketju tuotti 3,4 miljoonaa euroa näihin tarkoituksiin.

Palveluiden ja tuotteiden myynti on tärkeä tapa, jolla SPR on pystynyt myös pitkäjänteisesti rakentamaan sijoitussalkkua. Pitkäjänteisyys on kannattanut: vuonna 2021 sijoitustoiminta tuotti järjestölle 6,7 miljoonaa euroa.

Lisätiedot: [SPR:n vuosikertomus 2021](#).

Invalidiliitto

[Invalidiliitolla](#) on kokonaan omistuksessaan emoyhtiö Oy Mobilia Finland Ab. Tämä yhtiö puolestaan omistaa viisi tytäryhtiötä, jotka tuottavat liiton strategiaan kytkeytyviä palveluita – esimerkiksi Validia Oy:n kautta asumis- ja avopalveluita toimintaesteisille henkilöille.

Yhtiöiden tuotot kattavat merkittävän osan Invalidiliiton toimintakuluista, ja vuonna 2021 noin 20 miljoonan toimintakuluista vain 12 % oli julkista tukea (STEA-avustuksia).

Abilis-säätiö

Abilis-säätiö omistaa [Abilis Consulting](#) -yrityksen, joka tarjoaa vammaisuuteen ja ihmisoikeuksiin liittyviä palveluita, esimerkiksi koulutuksia, suosituksia ja arviointeja.

Asiantuntijapalveluillaan Abilis Consulting Oy edistää vammaisten oikeuksia ja vammaisinkluusiota sekä osallistuu Abilis-säätiön rahoitukseen.

4.2 Vaikuttavuussijoittaminen

Vaikuttavuussijoittamisella voidaan laajimmillaan viitata mihin tahansa sijoitukseen, joilla on tarkoitus saavuttaa taloudellisen hyödyn lisäksi myönteisiä vaikutuksia yhteiskunnassa tai luonnonympäristössä. Sijoitukset voivat kohdistua yrityksiin tai hankkeisiin.

Vaikuttavuussijoittamisella on eri asteita riippuen siitä, mikä painotus annetaan kaupalliselle arvolle ja kestävän kehityksen tavoitteille.

Yhdessä päässä vaikuttavuussijoittamista ovat sijoitukset, jotka välttävät haittaamasta kestävän kehityksen tavoitteita ja painottavat rahallista tuottoa. Toisessa päässä ovat sijoitukset, joissa rahallinen tuotto on toissijainen tavoite ja ensisijaisia tavoitteita ovat kestävän kehityksen vaikutukset.

EU:ssa vaikuttavuussijoittamisen tärkeä kehikko on asetus kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla (SFDR), joka määrittelee ehdot rahoituskohteille, jotka tukevat kestävää kehitystä.

Järjestö voi tehdä vaikuttavuussijoituksia ainakin kolmella tavalla:

Vaikuttavuusrahastot: Vaikuttavuusrahastot hajauttavat sijoituksia eri vaikuttavuussijoituksiin. Tällaisiin rahastoihin voi sijoittaa arvopaperivälityspalvelun kautta. Rahastojen tavoitteet yleensä liittyvät siihen, että ne välttävät haittaamasta kestävän kehityksen tavoitteita. Aktiivisesti kestävän kehityksen tavoitteita edistäviä rahastoja on vähemmän. Suomen ensimmäinen aktiivisesti kestävää kehitystä kehittyvissä maissa

edistävä rahasto [OP Finnfund Global Impact Fund I](#) on suunnattu ammattimaisille sijoittajille.

Suorat sijoitukset yhteiskunnallisiin tai sosiaalisiin yrityksiin: järjestö voi ryhtyä osakkaaksi yksityiseen (ei pörssikaupan piirissä oleva osakeyhtiö) tai julkiseen osakeyhtiöön.

Mikrolainarahastot: rahoittavat eri mikrolainoja tarjoavia organisaatioita. Osaan mikrolainarahastoista voi sijoittaa suoraan, mutta niihin sijoittaminen Suomesta on helpointa epäsuorasti vaikuttavuusrahaston kautta.

5 Muita rahoituslähteitä

Tässä oppaassa vielä mainitsemattomia rahoituslähteitä ovat erityisesti jäsenmaksut, joiden käyttö on varmasti yhdistyksille hyvin tuttuja.

Joukkorahoitus on tapa tehdä yhteistyötä ja saada huomiota henkilöiden tai organisaatioiden hankkeille, joiden rahoittaminen tapahtuu keskenään verkostoituvien ihmisten avulla. Suomen ensimmäinen vastikepohjaiseen joukkorahoitukseen keskittynyt alusta on Mesenaatti

Tulosperusteisissa rahoitus sopimuksissa rahoitus on ehdollistettu rahoitettavan toiminnon onnistumiselle. Mekanismi on perusteeltaan sama kuin useissa rahoitusmuodoissa, mukaan lukien perinteinen

lainarahoitus. Uutta on ennen kaikkea yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ulottuvuus.

Tulosperusteisilla rahoitus sopimuksilla viitataan erityisesti kahteen rahoitusmuotoon:

Vaikuttavuussitoumusrahoitus, SIB-lainat (social impact bond) Kehityssitoumusrahoitus, DIB-lainat (development impact bond) Kehitysyhteistyölle olennaisia ovat DIBit. Toisin kuin SIB:it, DIB:it eivät kartuta säästöä viimekätiselle maksajalle.

Kun esimerkiksi Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) aloitti SIB-rahoitteisen pitkäaikaisten työllistämistä edistävän työ-SIB-rahoitusohjelman, TEM:n hallinnonalalle kertyi SIB-rahoitteisista toimista ”säästöä”, jotka

kattoivat SIB-lainan takaisinmaksua rahoittajille.

DIB-lainoissa maksaja on yleensä kansainvälinen säätiö, jolle ei kerry vastaavaa säästöä vaikkapa tyttöjen koulutuksen parantamisesta. Tässä mielessä DIB:stä puuttuu rahoitusnäkökulmasta samanlainen logiikka ja peruste, joka SIB:llä on.

DIB-rahoituksesta voi olla kuitenkin hyötyä. Sen avulla voidaan parantaa kehitysyhteistyön laatua ja houkutella yksityisen sektorin kiinnostusta ylipäättään kestävänsä kehityksen ja kehitysyhteistyön rahoittamiseen. Lisäksi se voi olla lähtökohta jollekin uudelle kehitysrahoitusmuodolle tulevaisuudessa.

fingo

Fingo - suomalaiset kehitysjärjestöt
www.fingo.fi

Julkaistu: Maaliskuu 2024

